

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75/III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számítatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Az év végén.

Ismét elmúlt egy esztendő, még pedig egy ránk, magyarokra nézve kiváló történelmi fontossággal bíró év.

A mai nappal végződik ugyanis a milleniumi esztendő, mely fényes sikerü kiállításával és ünnepélyeivel az egész külföld előtt dicsőséget és elismerést hozott édes magyar hazánkra.

A nagy esztendőt a maga nagyságához méltón ünnepelte meg a nemzet országszerte, ünnepeltük meg mi is selmecziek.

Igaz, hogy anyagi helyzetünk meg nem engedte, hogy mindazt létesíthessük, a mit létesíteni szerettünk volna, ámde mégis egy hatalmas lépést tettünk előre a tervezett intézmények megvalósításához. Így a honvédszobor felállítása máresak rövid idő kérdése, a szeretet- és árvaházat nemsokára felépítik, az apácázárdai iskolaépület már tavasszal fog építtetni és a mi fő, egy új, díszes akadémiai épület fogja fennen hirdetni városunk haladását és a kormányhoz irántunk tanusított jóakarátát. A vízvezeték kérdése közelebb jutott a megoldáshoz; a felső-rónai villa építése már tavasszal bizonyára meg fog kezdődni. A város szépítése és rendezésére nézve az im haladóké évben tagadhatatlanul igen sok történt.

TÁRCZA.

Sylvester éjjelén.

Körültem néma csend; kicsiny szobámban
Csak egyedül magam vagyok.
Későre jár; fogyó gyertyámnak lángja
Szeszélyesen libeg-lobog.
S elnézem, mily csodás alakzatok
Képződnek ott a gyertyaperemen:
Töviskorona, gyöngyhalom, fűzér —
És mindez, mindez pergő könyv leszén.

De mi is bánt, hogy lelkem elkalandoz
Rejtelmes szellemutakon?
Mi az, mi most az ábránd és ígézet
Titokzatos körébe von?
Sylvesteréj van, szellemajku éj.
Szellemsohajtás kint a lenge szél;
S a gyertyaláng, a felzörejő nesz
Mind ritkán nyíló titkokról beszél.

S én hallgatom — eláll szívem verése —
Mit mondanak a szellemek? —
Hiu törekvés! Gyöngye emberelme
A szellemszót nem érti meg;
Rejtély előtte, a mi volt s mi lesz;
— Csak sejtést érez néha a kebel —
Időt szakít a végtelenből és
Azt mult-, jelen- s jövőre osztja fel.

S mi mult s jövő?! — Egymásból származó két
Álomkép, hosszú s végtelen,
Melyek között, rövidke pillanatra,
Áll a valóság, a jelen.
S ez, ember, a tied! Ez életed!
Elégedj véle s ne fürkészz tovább!
Remélj jövődben, sorsod ez; hiszen,
Csalóka bár, de szép a délibáb.

Abai Ottó.

Utezáink és tereink ez évben kapták meg alkalmas, magyar elnevezésüket és a házak számaikat és az utczák nevét a most már minden egyes házra szegezett táblácskák jelzik. Az oly régen sürgetett árkok beboltozása nemcsak elhatározott dolog, de tavasszal végre is fog hajtatni. A húsárúcsarnok elkészült és a forgalomnak átadott stb. Ugyancsak sok történt Belsővárosunk testvérvárosunk és a külutczákban is.

A milennárius év harmoniáját városunkban is a nemrég lefolyt képviselők-választás némi csekély módon megzavarta ugyan, de dicséretünkre mondhatjuk, hogy e nagy alkotmányos aktus is egy politikailag érett nép fölfogásához méltóan a legnagyobb rendben folyt le és maradandó hullámzásokat maga után nem vont.

E választás alkalmából is több rendbeli kívánságnak adtak kifejezést, melyeknek egy része talán már a jövő esztendőben teljesíthető lesz.

Szóval, habár még igen sok tennivaló van hátra, el kell ismernünk, hogy az elmúlt évben jókorát haladtunk és főképen megvetettük erős alapját annak, hogy a jövőben még nagyobb haladást leszünk képesek elérni.

Mindazokat, kik e kedvező állapotokhoz működésükkel hozzájárultak teljes elismerés

Selmeczbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, mult századbeli kézirat felhasználásával.)

XXVII.

Említettük, hogy a volt Brennerszövetkezet bányáinál a kincstár vette át a főrészt s így a főnökséget. Azt is említettük, hogy sokkal jobban ezután sem folytak az ügyek. Maga a kamara is adós maradt a fizetésekkel s ez okból a bérek sem jártak rendszeresen. Steifenegger, az üzem intézője, 1642. március 17-én bejelentette az adminisztrátornak, hogy a napszámok és szivattyusok mind el akarnak menni, ha bért nem kapnak. De nem csak a munkások, a kisebb részesek is panaszkodtak, s ezek kivált az üzem vezetését kifogásolták. A főbaj mégis csak a víz volt. Járgányok, rudas emelőgépek mindenféle nagyság és szerkezetben voltak ugyan alkalmazva, de nem győzték a ropant vízmennyiséget kiemelni; maguk a készülékek sem voltak épen a legtekélyesebbek s hol egy rud hol egy-két vagy több kerékfog törött el, mi a vízemelést is azonnal megakasztotta; egy-két napi szünetelés pedig mindjárt egy-két öllel növelte a vizet. Ez okokból panaszkodik is Steifenegger 1642. augusztus elsején, hogy miután a felsőbiebertárnai bánya napról-napra mélyebb lesz, a költségek is mindinkább nagyobbodnak, úgy, hogy nem sokára alig, vagy nem is lesznek fedezhetők; szükséges lenne tehát, hogy új bányák nyitassanak, mi neki, mint gyakorlott chiro-mantának, igen könnyű feladat lenne, csak kis pénz és felhatalmazás kellene, hogy akárhol bányát nyithasson. Kéri tehát, hogy csak annyi pénzt adjanak neki, hogy feleségével és két munkással két évig megélhessen, s ez időre szabadságoltassék, ő majd ez idő alatt Stajerországban és Karinthiában új bányákat keres.

Nagyrabecsülték ugyan Steifeneget és az ő chiro-mantiáját Selmeczbányán, de ez a nagyrabecsülés még sem ment annyira, hogy kérését teljesítették volna. Adtak ugyan neki szabadságot két hónapra, de a pénzről azt gondolták, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, s nem adtak neki pénzt. Hogy

illeti meg és legyenek meggyőződve arról, hogyha kötelességünkől kifolyólag kénytelenek is voltunk néha-néha a gáncs szavával felszólalni, de azért alapjában véve mi is ugyanazon czél felé törekedtünk t. i. városunk fejlődését teljes erőnkkel előmozdítani.

Hogy e törekvésünk szerény működési körünk mellett mennyire járt sikerrel, azt t. olvasó közönségünk megbirálása alá bocsájtjuk. De határozottan ígérjük, hogy eddig követett irányunktól el nem tántorodunk és ha annak szükségét fogjuk látni, az esetben a nyilvános kritikát függetlenül fogjuk gyakorolni mindig.

Természetesen, hogy ehhez a nagy közönség támogatására van szükségünk, a melyet az új évben is részünkre biztosítani kérünk.

Végül, midőn boldog új évet kívánunk, óhajtjuk jövőben is azt az őszinte baráti kapcsolatot fenntartani, mely lapunkat eddig is t. olvasó közönségünkkel egybekötötte.

Cocain a foggyógyászatban.

Irta: Dr. Tandlich Ignác.*

Már az ősrégi időkben kutattak olyan gyógyszerek után, melyek a sebészi beavatkozás által előidézett fájdalmat enyhíteni sőt megszüntetni képesek, találjuk is az ókori népeknél egész sorát ama szerekeknek, me-

* Felolvasta a „Selmeczi gyógy. és term. tud. egyesület” 1896. évi december hó 16-án tartott szakülésén.

Steifenegger buzgalma annyira ment-e, hogy e két havi szabadságát új bányák keresésére fordította volna, arról hallgat a krónika; de hiszen kiment őt az az elvitázhatatlan igazság, hogy pénz nélkül semmit sem lehet tenni, még jó ürügy alatt odább állni sem. Hja, a pénzhiány sok galibát okoz; így Schultz sáfár is csak úgy tudta 1642. szeptember 29-én megtartani a bérfizetést, hogy Khayser Mártontól 1000 forintot kapott kölcsön. Látjuk, a kincstár is már kölcsönökre volt utalva. 1642. október 17-én jelenti Schultz, hogy a kamara elrendelte, miszerint minden tisztviselő fizetésének egy negyedrésze azonnal a hadi pénztárba küldendő; ő nem tudja, miként tegyen e rendeletnek eleget, mikor még annyi pénzt sem tud kölcsön kapni, hogy a munkásokat kifizethesse.

Észrevehetjük, hogy az ügyek nem álltak valami fényesen, s hogy nem egy visszaélést is követtek el, arról tanubizonyosságot tesz a panaszlevél, melyet a felsőbiebertárnai kisebb részesek beadtak a bányabíróshoz.

E részesek voltak: Reutter György Ulrik, Kayser Mátyás, Pistorius Gáspár, Schnürer András, Höflinger Ehrenreich, ifjabb Sokh János, Frisowitz Zsigmond, Schrötter János, Harter Mátyás, Sturm Dániel, Wenger Viktoria, Khern Anna, Reul Anna, Lauser Katalin. A panaszlevél jókora terjedelmű és számos pontot tartalmaz, melyek hol visszaélésekre mutatnak, melyek beszüntetését kérik, hol a részesek anyagi helyzetére utalnak, és segítséget kérnek. A főbb pontokat mégis felsorolandóknak tartjuk, mert az akkori állapotok ecsetelésére szolgálnak. Panaszkodnak a részesek, hogy a bányánál semmibe sem veszik őket; a tisztviselők az ő tudtuk és beleegyezésük nélkül neveztetnek ki s bocsáttatnak el; a gondnok és bányatisztek fizetései a heti költségek közt vannak felszámítva, holott azok csak a kamara tisztviselői; van azután néhány ingyenélő a bányánál, kiknek teendőjük jóformán semmi, de életük jobb, mint az övék, mert míg a bányapolgárnak 3—4 denáros borral kell megelégednie, e henyé fráterek 16 denáros borral s jó étellel vendégtetnek meg, szállással és fával láttatnak

lyeknek fájdalomcsillapító, fájdalomszüntető hirok volt. A görögöknél és rómaiaknál mint ilyenek szerepeltek kenderlél, euphorbium, ópium, porrá tört memphismárvány eczettel leöntve, de főleg a mandragora officinális gyökere, mely a francia gyógyszerkönyv szerint még ma is hivatalos.

De mindezeknek érzéstelenítő hatása nem volt tökéletes, a mostani századig mindig találkoztak szerek, melyekkel érzéstelenítés végett kísérleteztek. Csak ezen század közepén érte el az orvostudomány egyik legnagyobb vívmányát, t. i. az érzéstelenítést, úgy hogy a legfájdalmasabb műtétet is fájdalomtól menten hajthatjuk végre, a mi rendkívül nagy jótétemény első sorban a betegre és másodsorban az orvosra.

1846-ban történt, hogy Morton nevű orvos azon kérelemmel fordult barátjához, Jaksohn bostoni vegyészhez, hogy adjon neki tanácsot, mily módon bódíthatná el egy nagyon érzékeny nőbetegét, kinek egy fogát kellene eltávolítani; a vegyész egész határozottsággal az aether belehelletését ajánlotta. Ezt Morton előbb saját magán kísérlettem és pedig a legjobb eredményel és csak aztán patientsén, ki minden fájdalom nélkül megszabadult beteg fogától. Ezen kísérlet óta használták az aether belehelletését nagyobb sebészi műtéteknél is. — 1847. óta használják a Simpsont által embernél először alkalmazott chloroformot, 1868. óta használják a nitrogén-dioxidot a kéjgáz, a 80-as években tűnt fel a bromoethyl és pental.

Ezek mind általános érzéstelenítők, úgynevezett bódítószerek, amelyek a beteget oly állapotba hozzák, melyben minden ingerhaladás az idegpályán szünetel és szünetel az öntudat is. Főleg a nagyobb sebészi műtéteknél használatnak.

A kisebb sebészi műtéteknél, mint a milyenek a szemműtétek, műtétek bőrön, garatban, gégeében ésszájban, melyek mind csak igen rövid ideig, néhány pillanatig tartanak, leginkább a helyi érzéstelenítők vétetnek alkalmazásba, t. i. oly szerek, melyek csak az illető szervre hatnak, és pedig azért vétetnek alkalmazásba, mert a rövid ideig tartó műtét nincs semmi arányban ama állapottal, melybe hozzuk a beteget aether, chloroform, nitrogén-dioxid vagy egyéb szerek belehelése által. Mint helyi érzéstelenítőt alkalmazták az ősidőkben a nyomást, a mely azonban leginkább suggestiv módon hat a betegre; mint érzéstelenítő szerepel a tartós és erős helyi hideg behatása; e hidegnek behatását legjobban elérhetni aetherporlasztással, mely igen előnyös eredményt nyújthat kisebb bőrműtéteknél, de nem a fogműtéteknél. Elhalt gyökerek kivételénél használók aethylchloridot, melynek érzéstelenítése szintén a tartós és erős hideg behatásán alapszik.

Ideális volna ama anaestheticum, mely csak az operálandó területre hat, a fájdalmasságot teljesen megszünteti, és semmiféle kellemetlen mellékhatással nem jár. Ezen ideális szert vélték feltalálni a cocainban az erythroxylo cocain alkaloidjában, melyet mint sósavas cocaint alkalmaznak a gyógyászatban. A cocain mint helyi anaestheticum a nyolczvanas években kezdett szerepelni a gyógyászatban, és érzéstelenítő hatása itt, mint más kisebb sebészi műtéteknél használhatónak bizonyult; annyira már nem mehetünk hogy a cocaint pótolhatlan anaestheticumnak tekintsük a mi azokból magyarázható, a miket később említ-

el, s ez okból a közös élelmezési költségek most magasabbak, mint mikor a legelőnkebb volt a mivelés. Igen nagy összegek számoltatnak el továbbá a kosarak, bőrök és repesztőpor fogyasztására. Kijut a mosásból valami Schenkensternnek is, kire az előbb említett anyagokra való felügyelet volt bizva. Azt mondja róla a panaszlevél, hogy a kosarakat tömegesen adja ki, a bányába pedig nem jár, hogy azok felhasználását ellenőrizze „Schmiralien und gute Bisl, ohne Zweifel nit Umsonst, zur Verehrung annimbt,“ a bőrt nemcsak arra a célra használja fel, mire az be lett szerezve, s a repesztőport is pazarolja.

A repesztőport illetőleg különösen sérelmesnek tartják magukra nézve azt, hogy a bányának fontonként 40 denárral számítatik, holott pedig csak 25 denárba kerül. Áttér azután a panaszlevél a bányamivelés módjára; kifogásolja, hogy a kinstár a mély miveléssel és vízhezjárással nem akar felhagyni, pedig ennek haszontalan költségeit már nem tudják fedezni. Végül kérdik, ki fogja veszteségüket pótolni, ha a bányá esetleg felhagyatják? Remélhetik-e, hogy, mint a régi időkben volt, ők és gyermekeik életük fenntartására s a mivelés folytatására a kamarától ellátmányt kapnak, ha anyagilag már kimerültek, és pótló költségeket nem adhatnak, s nem fognak-e koldusbotra jutni?!

Bár mi jogosult is volt e felszólalás, eredménye nem lett s nem is lehetett, mert a kamara maga is annyira el volt adósodva, hogy ellátmány adására nem is gondolhatott. 1643. július 30-án a járgányokban s másutt használt lovak gazdái panaszt emeltek a bányabíróknál, hogy ők már 4 hete nem kaptak bért a kamarától. Ugyanez év augusztus 8-án pedig a bányabíró feljegyezte, hogy a lefolyt héten Felsőbiebertárnán senki sem dolgozott, mert a múlt heti bért nem kapták meg. Semmiféle rábeszélés nem használt, s a munkások szilárdan megmaradtak azon határozatuknál, hogy addig nem dolgoznak, míg fizetést nem kapnak.

(Folytatása következik.)

tek fel. A cocain a gyógyászatba a szemészetből került, hol legelőször használták, és pedig Koller, bécsi szemorvos volt az, ki a cocaint általában a gyógyászatba bevezette.

A cocain hatásáról Bókai a következőket írja: „a mozgató idegrostok ingerlékenységét, ha azokkal közvetlen érintkezik, jelentékenyen lefokozza ugyan a cocain, de teljesen nem szünteti meg; az érző idegek végződéseit közvetlen érintkezés után gyorsan hűtíti, és egészen igaz van Binznek, midőn azt mondja „a mi a curarin a mozgatóideg végződéseknél, az a cocain az érzőknél“. A hig sósavas cocainoldat a nyákhártyákra kenve, a töménységhez képest majd csak lefokozza, majd pedig egészen megszünteti a táp-érzést, hőérzést, fájdalomérzést, reflexingerlékenységet és nyelvre csepegtetve az ízérzést is; mindezen tünetek mellett a nyákhártya elhalványul, mert a véredények erősen összehúzódnak. Mindez csak néhány percig tart; annál tovább, minél töményebb volt a cocainoldat. Ezen hatásán alapszik a cocain alkalmazása anaestheticum gyanánt kisebb műtéteknél, ezek között tehát a fogextractiónál foghúsbá való metszésknél és a fogideg megbetegedéseinél is. A foghúsbá való metszés, pl. tályogoknál, ha előbb a foghúsfelületet vattával szárazra töröljük és aztán 20%, de legalább 10% cocainoldattal megeszteljük, csak csekély fájdalmat okoz vagy éppen semmit.

Ha a beteg pulpát elrönszolni akarjuk arzen-savas pastával, az utóbbit sósavas cocainnal készítettjük, hogy a pulpa a roncsolás iránt érzéstelen legyen; itt a cocain kitűnően alkalmazható, sokkal jobban mint a morphiium. Azon patientsek közül, kiknek a pulpa elrönszolására morphiiummal készített arzenessavat adtam, sokan egy-két órán át tartó fájdalmakról panaszkodtak, míg ez cocainnal készített arzenessavas pasta után egyszer sem történt meg.

Már a fogextractiónál ilyen külső ecseteléssel nem érünk el érzéstelenítést. Megjegyzem, hogy nem számítom ezen esetben fogextractiónak azt, ha a fogmederből állkapocsorvadás következtében kinyuló fogat kell eltávolítani, azt sem számítom ide, ha elhalt gyökerek, melyek a foghúsbán lógnak, távolítandók el. Mindkét esetben 20% cocainoldatot használók csak külső foghús beecsetelésre és ilyen koncentrációban a cocainnal kielégítő érzéstelenítő hatást lehet elérni. Rendes fogextractiónál mások a viszonyok. A fog erősen van beékelve a zállkapocs fogmedernyújtványába, tehát kemény csontszövetbe; ezen kemény csontszövetet kell tágitani, hogy a fog kihúzható legyen; továbbá tekintetbe kell venni, hogy a fogmedernyújtványt borítja a csonthártya, a csonthártyát pedig a foghús. Így tehát hogy húzásközben a fogmedernyújtvány tágitása fájdalmatlan legyen, egyszerű külső beecseteléssel nem érünk célzt, mert a cocain ilyen beecseteléskor csak egy-két mm-re hat. Érzéstelenítés végett extractiónál a cocainoldatot Pravaz vagy Bleichsteiner féle fecskendővel a foghúsbá kell befecskendezni, a mi által 2—3 cm átmérőjű területen idézhetünk elő anaesthesiát. A foghúsbá befecskendezésre használandó cocainoldat 5% legfeljebb 10% legyen; a koncentráltabb oldatból kevesebb használandó. Általánosságban szólva, elegendő 5—6 csepp befecskendezése érzéstelenítés elérésé végett, de csak általánosságban, mert sok esetben még kettős adaggal sem értem el érzéstelenítést; az adag mindenesetre függ az individuumtól. Ez okból történt, hogy némely fogbeteg a cocain-injectió daczára is érzett fájdalmat extractió közben. Voltak eseteim, melyekben az 5% cocainoldatból már három csepp befecskendezése után érzéstelenítést értem el, míg főleg némely férfibetegnél Pravaz-fecskendő, tehát körülbelül 15 csepp injectiója után sem értem el anaesthesiát. Tehát a cocainoldat adagát individualizálni kell.

Nagyon fontos, hogy az injectálandó cocainoldat teljesen tiszta legyen, mert az oldat a napsugarak behatására bomlik. Bleichsteiner gráci egyetemi tanár sterilizált oldatot használ; ajánlja, hogy a cocain sublimatban oldassék és pedig a következőképen: 5000 rész destillált vízre vesz egy rész Hg bichlor. corr-t és ezen oldat tiz grammjában old egy fél gramm sósavas cocaint, én mindig így használom a cocainoldatot és csak ennek tulajdonítom, hogy a cocainoldat hatásképesége hónapokon át megmarad. A cocainoldat befecskendezését úgy eszközölöm, mint Bleichsteiner előírja, és pedig következőképen: a befecskendezés Pravaz fecskendővel történik a foghúsbá a kihúzandó fog környékén; legtöbb esetben elegendő négy szurás a vízszintes irányba és 4 szurás a függőleges irányban, és minden szurásnál csak egy-egy cseppet kell az 5% cocain oldatból befecskendezni. Hogy ezen szurások iránt a foghús érzéstelen legyen, célszerű a foghúst előzetesen 20% cocain oldattal beecsetelni. Az első vízszintes szurás a buccalis oldalon kezdendő a foghússzegély meziális oldalán distalis oldal felé. Vigyázzunk kell, hogy ne nagyon felületesen szurjunk, mert akkor a foghús felhámja hólyagszerűen kidudorodik, de nagyon mélyen, tehát a csonthba sem szabad szúrni, mert így nem fecskendezhetünk. Ha úgy szurunk be, hogy a cső a csont és csonthártya között marad: igen könnyen be fogjuk fecskendezhetni a cocain oldatot, észrevehető lesz, hogy a foghús fokozatosan elhalványodik, anélkül, hogy hólyag képződne. A második szurásnál injiciálunk a distalis oldalról a mesialis felé, de ezt a zápfogaknál nem lehet kivinni, ekkor a másik szurást szintén a mesialis oldalon tesszük, de már közelebb a distális felé. Egészen úgy injiciálunk a fog nyelvi oldalán. Most következnek a verticalis szurások; az első történik a mesialis oldalon a fog gyökereinek tengelyével párhuzamosan, a másik a distalis oldalon; a harmadik és negyedik szurás pedig egy így a fog nyelvi oldalán. Mindezen szurások mellett figyelemmel kísérendő a foghús elhalványodása. A vízszintes szurások mélysége legfeljebb 5 mm legyen, a függőlegeseké legalább tiz mm. Bleichsteiner mindezek

betartásának helyességét 10,000 cocaininjectiónál tet, tapasztalataira alapítja. — Vigyázzunk kell arra, hogy a beteg a cocain oldatból ne nyeljen, azért figyelmeztessük előzetesen a beteget, hogy nyelni nem szabad; ha pedig az oldatból akár egy csepp is a szabad szájrúbe jutott, a beteg rögtön mossa ki a száját.

A francia orvosok azt ajánlják, hogy a cocainoldat befecskendezése után várjunk a műtéttel 5—10 percig; Bleichsteiner szerint ez fölösleges az anaesthesia szempontjából, sőt hátrányos a cocain mérgező hatása miatt. Ezt én is tapasztaltam gyakorlatomban, amikor ugyanis a cocaininjectió után vártam néhány percig, gyakrabban mutatkozott a rosszullét, mint ha rögtön fogtam az extractióhoz.

Az érzéstelenítést a felsorolt módokon eszközölve, legtöbb esetben fájdalomtól menten távolíthatjuk el a beteg fogat, de csak legtöbb esetben és nem mindig, t. i. nem akkor, midőn a cocainoldat befecskendett mennyiségét nem sikerült helyesen individualizálni. Akármilyen adagig felfelé haladni szintén nem szabad, mert tudvalevő dolog, hogy a cocain erős mérge. — Hogy mennyire bir fogextractiónál fájdalomcsillapító szüntető hatással egy bizonyos cocainmennyiség, az attól is függ, hogy mily betegsége van az eltávolítandó fognak.

Ott, hol tiszta fogideg glob van, ott a beteg mindig fog panaszkodni fájdalmakról extractió közben, de ezt a fájdalmat nemcsak a kemény csontszövet tágitása okozza, hanem a hideg műszer is, azért előnyös fogideg obnál a műszert előzetesen néhány percig meleg vízbe tenni. Legjobban elérhető az anaesthesia a fogtőhártya gyuladással, hol a beteg fogat vízenyős foghús veszi körül.

A gangraenás fogak körül rendszeren foghúsló van, ilyenkor is lehet jó érzéstelenítést eszközölni cocainnal. Selmezbányai gyakorlatomban 1115 fogat extraháltam cocaininjectióval; ezek között fájdalomtól egészen ment volt 982 fogextractió; a 113 fájdalmas fogextractió között volt 91 fogideg glob, 12 gangraenás fog és 30 egyéb fogbetegség. Ezen 133 fognál nem találtam el az érzéstelenítéshez szükséges cocainmennyiséget, és ezért volt teljes a fájdalom extractió közben.

Ákármielyen nagy cocainadaggal a beteget traktálni nem lehet, mert a cocainnak rendkívül kellemetlen mellékhatása az, hogy felette mérges. Minden gyógyszer alkalmazásánál pedig kell, hogy teljes éberséggel és figyelemmel kövessük a gyógyszer mellékhatásait is.

Ha cocaint használunk érzéstelenítés végett, tisztában kell lennünk avval is, mik a cocain mérgező hatásának tünetei. A cocain mérgesen ható adaga előidéz tonikus görcsöket, melyek Bókai szerint agyi eredetűek, mert ha melegvérű állatnál, mely cocaint kapott mérgező adagban, az agyat a gerincezvelőtől egy metszéssel levágjuk, a görcsök rögtön megszűnnek. A cocain erősen izgatja a légzési központot, innen ered erős cocainadag után a szapora légzés. A cocain hűtítőleg hat a bolygó idegnek a szivben való végződéseire, a mi által a szivverés szaporává lesz, a vérnyomás pedig emeltetik; még nagyobb cocainadag hűtíti a szivizomzatban levő idegduczokat, annak következtében a vérnyomás alábbszál, és a szivverés gyébrek. — Bleichsteiner következőképen sorolja fel a kellemetlen tüneteket, melyek cocainnal való érzéstelenítésnél meglephetik az orvost; tág pupilla, szárazság a torok, garat és orrban, szédülés, fülzugás, lassabb és gyöngült pulzus, hidegveríték homlokon arczban sőt egész testen, sápadt arc, fázékonyosság izommerevség, aluszékonyosság, fogyott testi erő.

A cocainnak ezen mérgező hatásait az orvosnak nagyon kell figyelembe venni és rendkívül nagy óvatossággal kell eljárnia. Mint már említettem 8 helyre kell szurni, és minden helyre csak egy-egy cseppet a cocain oldatból befecskendezni, és ez mind azért történik, hogy egy helyen sok cocain fel ne halmozódjék, mert így könnyebben felszívódik a szervezetbe a befecskendezett cocain és előidézhet mérgező tüneteket.

Sok orvos azt állítja, hogy minél közelebb van a fogideg az agyhoz annál könnyebben jöhetnek létre mérgező tünetek, tehát főleg a hátsó zápfogaknál. Ez állítás helyességét gyakorlatomban nem tapasztaltam Bölcsesség fogok eltávolításánál cocaininjectió után egyszer sem talákoztam kellemetlen mellékhatatokkal, míg első fogak extractiójánál igen. Történt egyszer hogy egy nőbetegemnek egy felső metszőfog kihúzása végett csak két csepp cocaint injiciáltam, rögtön felleptek tonikus görcsök, melyek egy percnyi tartam után teljesen megszűntek.

Cocain iránt a nők sokkal fogékonyabbak, mint a férfiak; mind a 88 esetem, melyekben a cocain kellemetlen mellékhatásait észleltem, nőknél volt; továbbá a 88 eset közül kettő volt leányoknál, 86 önálló nőknél; ez talán azért volt, mert az önálló nő idegrendszere az életküzdelem miatt ingerlékenyebb; a két lány közül az egyik maga keresi kenyerét. Használtam cocain injectiót 8—10—12 éves leányoknál, de soha kellemetlen mellékhatásokat nem tapasztaltam.

A cocain injectiókkal felette óvatosan járunk el idegeseknél, vagy a kik praedisposicióval bírnak idegbajr; hysterikusoknak és epileptikusoknak sohse adjunk cocaint, mert sokszor már egy csepp cocain is kiváltja a jellegzetes görcsöket.

Kerülendő a cocain injectió a szivbajosoknál és tüdőbetegeknél is, mert — mint már említettem — cocain bénítólag hat a szivizomzatban levő idegdúcokra, és ingerli a légzési központot.

Még más mellékhatásait a cocainnak tapasztalták fogextractióknál. Igy Stikler, orvos Newyorkban, első volt, ki közölte ama tapasztalatát, hogy a cocain a véredénymozgató idegekre hűdítőleg hatván, a véredények tágulnak és congestiók keletkeznek. Evvel kapcsolatosan felemlítem következő esetemet: egy fiatal embernek az alsó baloldali gangránás bölcsesség fog kihuzása végett cocain injectiót adtam: másnap a kihuzott fog helyén daganat volt tapintható, az illető alig tudta a száját nyitni, nem tudott enni ezen állapot négy napig tartott, míg nem adstringens; szájjvizekre elmúlt.

Nagyon furesa hatást tulajdonított a cocainnak Billeter, orvos Schaffhausenben, hogy a cocain bátorságot, fájdalommegvetést okoz; ezen állítás egy hívőre sem akad.

Az orvosirodalomban számos cocain által okozott mérgezési eset van említve, de ezeknek nagyobb része később hysterikus és epileptikus görcsöknek bizonyult.

Két év előtt egy körülbelül 16 éves parasztleány jött hozzám anyja kíséretében hogy egy fájdalmas fogtól megszabadítsam. Kapott 0.03 cgr. cocaint befecskendés alakjában; a fogextractió nem volt fájdalmas. Rögtön az extractió után a leány arca halványodni kezdett, ezért lefektettem, kapott rángó görcsöket, melyek néhány percig tartottak és aztán egy órán át tartó mély álomba merült. Felébredvén jókedvűen távozott. Folyó év aprilis havában ugyanezen leány ismét foghuzás végett jött hozzám; minden cocain alkalmazása nélkül extraháltam a fogat, de rángógörceit megint megkapta. Ezek tehát nem a cocain mérgező hatása által okozottak, hanem az epileptikus leánynál a foghuzástól való félelem szolgált alkalmi okul az epileptikus görcsöknek.

Abadie szemoperáció miatt egy 71 éves aszszonynak négy cgr. cocaint injiciált a szemübe; öt óra múlva az injiciálás után az asszony meghalt. Ezen haláleset alig történt cocainmérgezés következtében, hanem valószínűleg szivhűdés volt a halál oka. Biztosan nem lehetett megállapítani, mert nem engedték meg a boncolást.

A cocain mérgező hatását sokféle úton és módon próbálták gyöngíteni, a kísérletek közül néhányat felemlítek: Döry a med. chir. Centralblattban ajánlja, hogy totális érzéstelenítés végett a cocain antipirinnel egybekötve használtassék, mely eljárás állítólag ezer esetben kivétel nélkül kitűnőnek bizonyult. Döry 0.05 cocaint és 0.15 cgrm. Antipirint old kevés vízben éppen annyi vízben, a mennyi egy Pravaz fecskendőre elég, ezen eljárással minden fájdalom és kellemetlenség nélkül távolított el fogakat terhes, hysterikus nőknél, tuberculitikusoknál, czukor hugarban szenvedőknél.

Pinet és Viau tropacocaint ajánlanak érzéstelenítés végett; az Öst. ung. Vierteljahrsschrift für Zahnheilkunde a következőkben referál a tropacocainról: Ezen alkaloida részint a cocain részint az atropin hatásával bír. Vízben alig oldódik, chlorhydrátja jól oldódik vízben. Ezen só használtatik érzéstelenítés végett, képez fehér kristályokat, melyek szagtalanok, de felette keserűek. Állatkísérleteknél tropacocainnal következőket tapasztaltak. 1. a tropacocain félgyörgy mérges mint a cocain 2. a tropacocain erősebb depressiv hatást gyakorol a szivizomzatban levő idegdúcokra, de magára a szivizomzatra is, mint a cocain 3. az érzéstelenítő hatás gyorsabban áll be és hosszabb tartalmu, mint a cocainnál 4. Itt-ott mutatkozik vérbőség, míg a cocainnál helyi vérszegénység. 5. a pupillát kevésbé tágitja mint a cocain 6. tropacocain solutiók látszólag antiseptikus hatással is bírnak, mert az oldat hatóképessége két-három hónapon keresztül megmarad, míg a cocainé néhány nap múlva csökken. — Pinet és Viau 32 esetben használták a tropacocaint érzéstelenítés végett; 4—5 cgramnyi adagok még idegeseknél, vérszegényeknél, sőt szivbetegeknél és tuberculitikusoknál sem okoztak kellemetlen mellékhatásokat. Ezen 32 kísérlet után következő tapasztalatra jutottak: 1. tropacocain ép oly érzéstelenítő hatással bír mint cocain 2. az adandó dozis mennyisége függ az érzéstelenítendő részek mélységétől és az operáció tartamától 3. Egy fogextractióhoz elegendő egy adag, melyben 3 cgrm. tropacocain oldva van egy grm. destillált vízben. Az érzéstelenítés tökéletes. 4. Minél koncentráltabb az oldat, annál gyorsabban és biztosabban áll be az érzéstelenítés.

Ugy a tropacocaint mint a cocainantipirint még nagyon kevesen használják a gyakorlatban; a helybeli anaestheticumok között még mindig legkedveltebb a sósavas cocainoldat.

Befejezésül összevonom a tapasztalatokat a cocaininjectiókról Bleichsteiner szerint: Az érzéstelenítés cocainbefecskendéssel akkor el van érve ha a foghus fehér, és próba szurások iránt érzéstelen; vérbő foghusnál jobban sikerül az érzéstelenítés mint vérszegény foghusnál; az érzéstelenítés tartama tíz perc; 5% cocainoldat befecskedésre elegendő; egyszerre legfeljebb 0.05 cgr. cocain fecskendeztessék be a foghusba, fél órai szünetek után mehetünk 0.15 cgrm; sok szurásnál lehetőleg kevés cocain fecskendeztessék be az egyes szurásoknál. A befecskendés után rögtön kell extrahálni. Ha kellemetlen tünetek fellépnek, a beteg vízszintes helyzetbe hozandó, és alkohol, bor aether adandó, de amylnitrit soha. Hysterikus rohamoknál nyelessünk a beteggel jeget vagy adható a betegnek injectió 10% Extr. Opii aquosi oldatból.

Ujdonságok.

— **Uj diszpolgár.** A mult hetfői törv. hat. bizottsági közgyűlés azon alkalomból, hogy Hüttl József immáron nyugalmazott ministeri tanácsos és kir. bányaigazgató a selmeczi legtöbb adófizető bizottsági tagságról lemondott, Szitnyai József polgármesterünk előterjesztésére, melyben kiemelte a ministeri tanácsos érdemeit különösen hangsúlyozva azon érdemeket, melyeket a szorosán vett városi törv. hatósági ügyek körül szerzett, általános nagy lelkesedéssel Selmecz város diszpolgárává választotta meg Hüttl Józsefet. — Fogadja az érdeműs férfiú ez alkalomból is a mi őszinte üdvözlésünket is.

— **Fényes esküvő.** Mult szombaton d. u. kelt egybe Papp István zsarnóczai erdőhivatali gyakornok, Krausz Lujza kisasszonnyal, Krausz V. Gy. kereskedő leányával. A lakodalmi menet kocsikon vonult ki az anyakönyvi hivatalhoz, hol a fiatal pár Krausz Kálmán kir. anyakönyvvezető előtt kötötte meg a polgári házasságot. Tanúk voltak: a vőlegény részéről Csipkay János zsarnóczai kir. erdőmester, a menyasszony részéről Bernhardt Adolf városi tanácsnok. Koszorus lányok voltak Krausz Mariska, Klement Emma és Baris Ilma. Vőfélyek Szlujka Pali bácsi és a menyasszony két fivére. A polgári házasság megkötése után Krausz Kálmán kir. anyakönyvvezető, mint a menyasszony rokona oly szép, megható beszédet tartott a fiatal párhoz, hogy nemcsak ezt, hanem a nagy számmal egybegyűlt, disztigvált közönséget is könnyekre ragadta. A polgári házasságot követte az egyház áldása az ág. evang. templomban, hol Händl Vilmos főesperes mondott gyönyörű beszédet. Az esküvőt gazdag lakoma követte az örömszülők házában, hol nagyszámú rokonságon kívül még más vendégek is voltak hivatalosak. Felköszöntőket mondottak: Händl Vilmos, Csipkay János, Bernhardt Adolf, Dr. Hittrich Ödön, Oszvaldt Gusztáv stb. A lakodalmi nép csak a hajnali órákban oszlott szét a legpompásabb hangulatban. Másnap reggel a fiatal párt hat kocsival új otthonukba Zsarnóczára kísérték, hol Csipkay János erdőmester házában lett a társaság fogadva és valódi magyar vendégszeretettel megvendégelve.

— **Eljegyzések.** Ranunkel Ede debreczeni nagykereskedő jegyet váltott Hell Emma kisasszonnyal, Hell Jakab ipar és kereskedelmi bank igazgató szeretetre méltó leányával. — Markó Tivadár akad. tanárségéd eljegyezte id. Knezovics Adolf társépítési pénztárnok bájos leányát, Irma kisasszonyt.

— **Uj bányaigazgató.** Fentartással közöljük a városunkban is elterjedt hírt, hogy Hüttl József nyug. ministeri tanácsos és kir. bányaigazgató helyébe, Svehla Gyula szelaknai kir. bányahivatali főnök főbányatanácsosi címmel fog kineveztetni. Ha e hír igaz, akkor ezen állás egy kipróbált, ügybuzgó, jeles szakemberrel fogna betölteni.

— **Kitüntetések.** Az ezredéves kiállítás alkalmából őfelsége többek között a következőket tüntette ki: királyi elismerést kapott Gesell Sándor főbányatanácsos és kir. főgeológus; III-ad osztályu vaskoronarendet Kachelman Károly vihnyei gépgyáros; Stadler Tódor hermaneczi papirgyár tulajdonos, Teutschl Ferencz diósgyőri gyári főfelügyelő és Tomcsányi Gyula besztercebányai erdőigazgató; koronás ezüst érdemkeresztet Kapsz István selmeczi erdőszakadémiai főkertész; erdőtanácsosi címet és jelleget Földi N. János főerdőmérnök és bányatanácsosi címet Szontagh Tamás dr. földtani intézeti osztály geológus.

— **Rendkívüli közgyűlést** tartott törv. hat. bizottságunk e hó 28-án. A gyűlésen, melyen a mult rendes havi közgyűlésről elmaradt ügyek tárgyalattak, Szitnyai József polgármester elnökölt. A bizottsági tagok közül igen kevesen vettek részt és ezek se mutattak valami élénkebb érdeklődést a szönyegen fekvő tárgyak iránt.

— **Jött-ment bál.** Bocsanatot kérek, ne tessék félreérteni, nem közönséges jött-mentekről van itt szó hanem a jelenleg városunkban időző fiatal emberek azon részéről, a kik egész év alatt idegenben teljesítve köteleességüket s örömmel sietnek haza karácsony, a szeretet ünnepére, hogy ezt öveik körében tölthessék. Ezek ugyanis f. hó 26-án szombaton este híven a tradíciókhoz és talán még valami által rájuk rótt köteleességnek megfelelően a Sembery-terembe gyűjtötték össze városunk intelligenciájának tetemes részét és reggel 3 óráig tartó táncmulatságot rendeztek, a melynek kedélyességét kiváltkép jellemzi az, hogy már az első csárdás is felért kedélyesség dolgában más mulatság souper csárdásával. A hölgyek közül megjelentek: Asszonyok: Aschenbrierné, Belházy Gyuláné, Fekete Lajosné, Konrádné, Kőszeghy Vinkler Benóné, Schréderné, Margótsyné, Kubacsáné, Oszvaldtné, Schmidtné, Csibi Lőrinczné úrnők; leányok: Csibi Leona, Aschenbrier Vilma és Mariska, Kubacska Margit

és Jolán, Fekete Emma, Margótsy Gizi, Oszvaldt Sarolta, Konrád Róza, Gizi és Vilma, Schmidt Etel és Mariska, Schreder Etel, Westen Miczi, Berzeviczy Margit, Bellusich Mariska, Pauer Etel. A négyeseket tizennyolcz pár tánczolta.

— **A millenniumi érmek, kitüntetések s diszoklevelek** mult vasárnapon lettek városunkban a régi városháza tanácstermében ünnepélyesen kiosztva. Csak véghetetlenül sajnáljuk, hogy ez ünnepélyen a nagy közönség köréből oly kevesen vettek részt; de ennek oka az, hogy nem lett gondoskodva arról, hogy a közönség megtudja eleve, hogy ez ünnepély hol és mikor lesz megtartva. Egyáltalában ez alkalomból nyíltan felszólítjuk mindazokat, a kiket illet, hogy az ilyenmü vagy más közérdekü közgyűlések vagy ünnepélyek megtartásáról legalább a helyi lapokat ideje korán értesítsék. Jövőre nézve ezt elvárjuk.

— **A resiczai nagy bányaszerencsétlenség,** melyről t. olvasóink a napi lapokból nyertek tudomást, azon indítványra készlet bennünket, hogy mi selmeczbányaiak a szerencsétlenül járt resiczai bányászok hátramaradt özvegyei és árvái javára rendezzünk valamely estélyt, a mely nem kifejtendő és vetelkedő lukszus, hanem ez emberbaráti nemes célra való mentől nagyobb anyagi jövedelem által tűnjék ki. Hiszen — az isten ne adja! — nálunk is történhetnék nagyobb bányaszerencsétlenség és akkor köszönettel fogadnók mi is, ha azon városok, mint Resicza is, melyekben bányászat üzetik, segítségünkre jönnének. — Szerény nézetünk szerint e célra olyas valamit kellene rendezni, melynél városi lakóságunk minél nagyobb általánosságban vehetne részt. Magától értetődik, hogy a dolog élére egy úrnőnek kellene állani és hogy egy férfiből és nőkből álló vegyes rendező bizottságot kellene alakítani.

— **Rendőri hírek, Öngyilkosság.** Folyó hó 28-án este Kordos György, a Macskadombon saját házában lakó csizmadia és harangozó az esteli órákban eltűnő, hozzátartozói keresésére indultak s éjjeli 11 óráig nyomozták, a nélkül, hogy rátalálhattak volna. 29-én kora reggel eszükbe jutott benézni az alsó evangélikus temető melletti kutba is, a hol rá is akadtak a szerencsétlen ember holttestére. Mint beszélék Kordos munkakerülő, iszákos ember volt, s így anyagi körülményei vitték végzetes tetteire. — Élelmi szerek lefoglalása. Medczky János steffultói rendőrbiztos több szóda üveget foglalt le azért, mert az üvegek tartalma szemetes, piszkos szódavizből áll, mely St. szódagyáros gyárából került ki. — Lindmayer János hodrusi rendőrbiztos borsokás húst foglalt le Hodruson. A rendőri eljárás mind két esetben folyamatba tetetett. Részünkről csak dicséretünknek adhatunk kifejezést a fölött, ha a rendőr közegek a roszt vagy éppen hamisított s ártalmas élelmi cikkek forgalomba hozását a legerélyesebb módon ellenőrzik s ez által a megbetegedéseket megakadályozzák. Jövőben az ártalmas élelmi cikkek forgalomba hozóinak teljes neveit közölni fogjuk.

— **Iparhatósági megbizottaknak** e hó 28-án meg lettek választva: Backer Alajos, Velics György, Langauer József, Frieber Ferencz, Joerges Ágost, Krause József, Markvardt József, Fizély Károly, Matzán Ferencz, Barth Antal, Kozák Lajos, Gverk Károly, Gverk Mihály, Hornyacsek István, Tandler Gyula, Oszvaldt Gusztáv, Baumerth Gyula, Singer Miksa, Singer Ignác, Trgina Antal. — A bizottság jegyzőjévé újból Aschner Ferencz rendőrtiszt lett.

— **A helybeli apácza zárda épületének** ügye a megvalósulás stádiumához közeledik. Az építkezésre vonatkozó felhívás és építési feltételek elkészülvén e napokban több környékbeli építésznek fognak elküldetni. Az ajánlatok beküldése 1897. évi január-hó végéig tüzetett ki és a beérkezett ajánlatok már február-hó 1-én fognak tárgyalatni. A feltételek szerint az épületnek 1897. évi szeptember 1-ig el kell készülnie.

— **Pásztorjáték a belabányai kath. iskolában.** Gazso Mihály tanító a karácsony első két ünnepén körülbelül 30 növendéssel megható szép bethlehem pásztorjátékkal lepte meg igazgatóját és a szülőket. Az iskola egyik tanszobájában felállított színpadon volt egy kis Betlehem és karácsonyfa felállítva. A szereplő növendékek tanítójukkal élén a színpadon elhelyezkedve várakoztak szeretett igazgatójuk és szülőikre. A mint a szoba zsufolásig megtelt, rázengtek mindnyájan egy magyar szent énekre, melynek végeztével előlépett egy leánynövendék, felköszöntve magyar nyelven igazgatójukat és szüleit mondván, hogy a mint ők a szép karácsonyi ünnepekre örömben részesültek, úgy viszont iparkodásuk és szorgalmuk által akarnak tisztelt igazgatójuknak és kedves szülőiknek meglepetést szerezni. Azután felhangzott egy tót ének, mire egy fiúnövendék lépett elő tótul mondván el ugyanazt, amit előtte szólló magyarul mondott. Ismét egy magyar éneknek elzengése után kezdődött a pásztori párbeszéd magyar nyelven. Mindegyik növendéknek

volt szerepe, rövidebb hosszabb mondókaival, közben-közben egy-egy éneknek elzengésével. Az előadás körül-belül egy óráig tartott. Miután a végén két növendék, az egyik először magyarul, a másik tótul köszönte az igazgató és szülők szíves megjelenését és türelmét, Oldinger Antal plébános elsőben a derék tanítónak köszönte meg sikeres fáradságát, azután a növendékeket megdicsérvén, lelkükre kötötte, hogy legyenek háladatosak tanítójuk iránt, kinek a legnagyobb tisztelettel tartoznak, becsüljék és szeressék szülőiket és magyar hazájukat, iparkodjanak az iskolában, hogy így becsületes honpolgárokka váljanak. Szava volt végén a derék plébánosnak a szülőkhöz is, felhíván őket miután alkalmuk volt látni fáradhatatlan tanítójuk csak rövid itt működésének gyümölcsét, hálálják meg azt neki azzal, hogy gyermekeikkel a tanító nehéz helyzetét megkönnyítendő oda haza minél többet foglalozzanak. Valóban dicséretére válik Gazso Mihály tanítónak rövid itt működése alatt a tótajku gyermekeknél a magyar nyelv elsajátításában és előmenetelében elért nagy eredmény. Adjon az ég neki kitartást és adjon az ég még hosszú életet az őt támogató nemeslelkű és áldozatkész igazgatójának Oldinger Antal plébánosnak, akkor a bélabányai kath. iskola a magyarosodás és előmenetelben első lesz a kerületben.

— **A Sztinya tetőn.** Par excellence turistáink, úgy mint Faller Károly, Grelzacher Gyula, Hlavacs Kornél és Jezsovits Károly felhasználva a tegnapielőtti verőfényes téli napot kirándultak a Sztinya ormára. A kilátás fenséges volt és az a gyönyörű panorama, mely a messzeségben látható volt, felejthetetlen marad a kirándulók előtt. A lég annyira tiszta volt, hogy a Garam, Vág, Kis-duna, sőt a nagy Duna Komárom melletti része is ezüst szallagként tűnt fel a gyönyörködők szeméi előtt.

Ujévi üdvözet.

Beköszöntvén holnap ujév első napja, Tisztelt közönségünk tőlünk emitt kapja Jó kívánatunkat, melyhez hozzá tesszük: Az előfizetést nagy örömmel vesszük. — De hát kezdjük szépen, amint illik sorban, Ugyis fülüg üszünk a rangsági kórbán. — Főispán urunkat örvendenék többször Évenként itt látni, nemcsak négyszer-ötször. A képviselőnkől a város csak várja, Lesz államiskola, vasut és kaszárnya? — Polgármesterünkét áldja meg az Isten, Hogy sok mindenfélét keresztül is vigyen. De hát egy embertől minden ki nem kerül, Segítsék tehát őt tisztársi emberül. Hogy örvendjen pedig csillogó ordónak, Öszintén kívánjuk Dolfo Bonbardónak. De csak úgy, ha siet gyors léptekkel oda, Hol babérján nyughat — a csendes panzióba. — Rendőrhivatallal üdvös lenni jóba, Mert az ember hamar kerülhet krédóba. Igy hát rendőrségünk sajtó irodája Hírekkel tovább is lapunkat traktálja. — Az adóhivatal ne küldjön sok intést És ne alkalmazzon foglaló legyintést; Türelemmel várja mig fizet a polgár, Kire ez évben is bizony sok teher vár. — A gázvilágítás jobban fényeskedjék, Fialat mérnökünk erre törekedjék. — A Walsler-czég tervét üsse meg a menykő, Ilye vízvezeték nekünk bizony nem kő. Hentes és mészáros béküljön ki szépen Az állatorvossal, hogy húst kapjunk épen. — Pénzintézeteink kis aláíróra Nagy summát adjanak könnyen a váltóra; De azért oly kölcsönt ne adjon a pénzbank, Melyet megfizet a bizonyos — „nagy harang.“ Rosz sört ne mérjenek a Szóda Jánosok, Hanem adassanak természetes borok. Szent legyen a béke az asszonyok között, Béke lengjen összekapott párok fölött. Lánykák, kisasszonyok és némely özvegyek Nekik való férjre könnyen szert tegyenek. Minden embertársunk legyen boldog, vidám, Csak az nem, ki másnak roszt tesz, vagy kíván.

Kívánunk tehát így boldog új esztendő! Magunknak pedig — sok előfizetőt.

Idegenek névsora.

— A mult hétről. —

„HUNGÁRIA SZÁLLÓ“

Grünhut utazó	Bécs	Frankel Rezső keresk.	Beszterce
Révész Károly	Bpest	Tott Sándor keresk.	Jászberény
Weis Adolf kereskedő	Ladván	Deics Zsigmond utazó	Bécs
Német Antal számtiszt	Léva	Schäm Henrik	Bécs
Bodnár L. és neje ker.	Kassa	Höntler Teodor	Bécs
Finkelstein Samu ker.	Körmöcz	Heht Lajos	Bécs
Grós Lipót és tsa ker.	Bpest	Rozenfeld Nathán	Bpest
Kumerek Károly utazó	Bpest	Gyuresó József	S.-Ujhely
Berger József utazó	Bpest	Gregersen erdész	Péteri
Schnéfur Ernest mérnök	Zólyom	Blesk Ferencz	Bpest
Polácsék Mór utazó	Bpest.	Fischer J. keresk.	Beszterce
Mauks Pál titkár	Léva	Kuhn Lajos utazó	Bpest
Reich Jakab utazó	Bpest	Szirenyi József	Bágy
Fülöp Zsigmond tanuló	Komárom	Bros Gsz. mérnök	Törizs
Fögel Mihály ker.	Felső-Bánya	Freid Z. keresk s. a.	Ujhely
Brettschneider Ödön gyáros	Bécs	Markovics gyáros	Radván
Fries N. utazó	Bécs	Grünvadt Vilmos utazó	Prosnyer
Riga József	Bécs	Klein Nathan Garam-Szt.-Kereszt	
Gerő Kálmán	Vilány	Lengo Béla keresk.	Beszterce

Hirtelen elutazás miatt eladó egy jó karban lévő amerikai rövid szárnyú **zongora** és több más **bütöndarab.**
Bővebbet: **Mahr Lipót** ellenőrnél a szandriki ezüstműgyárban.

1928. sz.

1896. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gverk Mihály, végrehajtónak Ilesikné Ihraczky Jozefa végrehajtást szenvedő elleni 20 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a Selmeczbányai kir. jbiróság területén lévő a selmeczbányai 1890. sz. tjkvben fekvő Ilesik János és neje Ihraczky Jozefa tulajdonául bejegyzett 7. 959. hr.-z. 175/IV népsorszám a. ház és kertre az új utcában az 1881 évi 90. t. cz. 156 §-ának alkalmazása mellett azzal, hogy ezen árverés által a. C. 2. sorsz. a Ihraczky József javára bekebelezett ellátásból álló szolgalmijog nem érintetik, az árverést 464 frt 75 krbán ennell megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1897. évi január hó 12-én napján délelőtti 9 órakor a selmeczbányai kir. jarásbiróság telekkönyvi hivatalánál, megtartandó nyilvános árverésen eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10-% át vagyis 46 frt. 47 kr. bánatpénzt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Selmeczbányán 1896. évi december hó 25-ik napján.

A selmeczbányai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság

Liha kir. jbiró.

Alulírott bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

női ruha szabászati tanfolyamot

nyitok, mely 4—5 hélig fog tartani. Ki hajlandó volna oktatást nyerni, az sziveskedjék 1897. évi január 12-éig nálam jelentkezni, hol egy a tanítási díj, mint egyéb iránt is felvilágosítást nyer. Lakásom: Pech Antal utca, I/24. sz. Hovorka-ház. Selmeczbányán, 1896. decz. 30-án.

Tisztelettel
Zanzotto Vilma.

BUXBAUM LÁSZLÓ

ÓRAMESTER.

Elvállal mindennemű fali és zseb-órajavitást, melyet jutányosan és pontosan eszközöl. A pachertároi tér fölötti Buxbaum-féle házban.

A n. é. közönség becses tudomására vagyok bátor hozni, hogy Selmeczbányán, a főtéren fekvő Wankovits-féle ház sarok-boltjában egy egészen ujonnan berendezett, a modern igényeknek teljesen megfelelő, a legkülönfélébb s legfinomabb hazai, francia és angol legdivatosabb szövetekkel dúsan felszerelt

szabóüzletet

nyitottam.

Azon körülmény, hogy sok éven keresztül voltam a Czemmel és Mannheim országszerte jó hírnévnek örvendő nagy szabócézég társtulajdonosa és üzletvezetője, elég biztosítékot nyújthat a n. é. közönségnek arra nézve, hogy mindennemű igényt úgy a szövet nyújtás, mint a szabászat terén és a tartós és divatos kivitelben kielégíteni képes leendek.

Nagyrabecsült pártfogását kérve maradok kitünő tisztelettel

Selmeczbányán 1896. szept. havában

Czemmel György
szabóüzlet-tulajdonos.

H-PATKÓSAROK.

FOLYTÓN ÉLES!

Koronalépes lehetetlen, biztos járás által a lovat kiméli, használatban olcsóbb, mint a közönséges sarok.

VALÓDI ACZÉLBÓL!

Kapható
CSIBA ISTVÁN
vaskereskedésében.

Baker Alajos
fényképezési műterme és ásvány áruháza saját házában.

Barth Antal
hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező u. n. Flemming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesáru, zsír, szalonna, tepertő, virsli, sertésus stb. stb. a legkötőbb minőségben és jutányos áron mellett.

Friebert Ferencz
a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben díszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos áron készíttetnek.

Gasparik János
a takarékpénztár épületében lévő cipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekcipők raktáron tartva és választékban készen kaphatók.

Herczog M.

Főtéren lévő üzletében lehet a legszebb karácsonyi és ujévi ajándékokat olcsó áron bevásárolni. Raktáron van itt finom, divatos női kalap, karmantyú, sapka, galér, téli cipő, keztyű, kendő, gyermekruha, játékarú, férfidivat czikk, album, emlékkönyv, necesaire, finom himzett bőr szivar és pénztárcza, selyemesernyő, galuiteri és norinbergi áru és választékban. A lefolyt idény folytán a kalapok beszerzési áron kaphatók.

Joerges Á. özv. és fia
— **karácsonyra** —
dús raktárt tart a legújabb ifjusági iratok, ajándékművek, remekirók és díszművekből.
Az évad levélpapír udonságai raktáron vannak. Névjegyek, emlékkönyvek stb. stb.

Liptay László
ajánlja a terasszon lévő nagy üveg áruháza, mely rendkívüli, dús választékban van felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, chinaezüst, nippes stb. áru valóban érdemesek a megtekintésre.

Ochtendung Ignác
a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Singer Ignác
karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlására ajánlja a terasszon lévő nagy áruháza, melyben jutányos áron kaphatók, készöltönyök, gyermekruhák, felöltőkben téli kabátok, bundák, esernyők, cipők, kalapok, sapkák, kalocsnik férfidivat áruk, nyakkendők utitáskák és bőröndök stb.

STEINER BERNÁT
ajánlja a karácsonyi ünnepek alkalmából a terasszon lévő, dús választékú, a legfinomabb, legdivatosabb és legtartósabb árucikkkel felszerelt nagy áruháza.

Tuschl Gusztáv
az alsó-gyógytár mögötti cukrász üzletét a karácsonyi ünnepek közeledtével a legújabb legszebb cukorkákkal és karácsonyi díszekkel szerelte fel úgy, hogy ott meglepő, szép ajándékok vásárolhatók.

TRGINA ANTAL a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kitünő minőségű zsír, szalonna, tepertő, sódar, mindig friss sertésus, jó virsli stb. kapható.

A ki jó és szép tartós és elegáns karácsonyi és ujévi ajándékokat olcsó áron vásárolni akar, az siessen

WEISZ ADOLF
áruháza, a Deak-Ferencz utcában fekvő Stanga-féle házban.

Dukasz Gyula

Deak-Ferencz utca Mihalik-féle házban lévő üveg, porcellán és lámpa dús választékú raktárát ajánlja karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlására. Ez üzletben jutányos áron kaphatók sör és likör készletek, kristály és színes üvegből; karlsbadi porcellán, evő, kávé, tea, mokka és moszlokészletek; asztali és függőlámpák, legjobb gyártmányú villamagókkal; chinaezüst, vaj, sajt és cukortartók, gyümölcs és süteménytálak, gyertyatartók, asztaldíszek és evőeszközök; majolika és porcellánfigurák, vázák és nippesek; tükrök, képek minden nagyságban, aranyozott és diófakerekekkel, ablakfüggöny-tartók, toiletté és tea-asztalok stb. stb.

Gverk testvérek

az Akademia utcában, Schosztal-féle házban lévő szabó és cipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromptabb módon lesz itt ellátva kész és mérték után készült szabó és cipész árukkal.

HASCH J.

ajánlja a t. közönségnek a régi városiépület, oldal-boltjában lévő szép nagy választékban felszerelt arany-ezüstműves és ékszerész üzletét. Igen szép és jutányos áron karácsonyi ajándékokat vásárolhat itt a n. é. közönség. — Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Krause József

templomberendezési műterme. Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stlymben a leggyorsabb és legfinomabb kiállítással. Szentek szobrai fából a legfinomabban festve és aranyozva.

MARKUS M.

ezukrászüzletében kaphatók igen szép karácsonyi és ujévi ajándékok és karácsonyfa díszek a legnagyobb választékban.

Pleva József-féle

cipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész cipőraktár. Női-, férfi- és gyermekcipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készíttetnek.